

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/13/2023
Identifikačné číslo spisu:	1418203338
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1418203338.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu BLOCK COMPANY, s.r.o., Jadrová 1, 821 02 Bratislava, IČO: 45 961 000, zastúpeného iTRUST Legal, s.r.o., advokátska kancelária, Trnavská cesta 50A, 821 02 Bratislava, IČO: 36 808 181, proti žalovanému GSK Financial, a.s., Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, IČO: 35 709 332 (predtým Generali Poist'ovňa, a.s., Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 35 709 332), zastúpenému MST PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária, Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545, o zaplatenie 151 847,50 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10Cb/84/2018, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. septembra 2022 č. k. 3Cob/202/2021-475, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 1. júna 2021 č. k. 10Cb/84/2018-424 žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100%.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 26. júna 2018 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 151 847,50 eura spolu s príslušenstvom titulom spôsobenia škody prevádzkou motorového vozidla. Súd uviedol, že dňa 7. marca 2016 o 17.30 hod. došlo k poistnej udalosti - nehode, keď vodič motorového vozidla EČV: J. XXXIV, poisteného u žalovaného, poškodil majetok žalobcu, a to X ks chladiacich výmenníkov zn. Güntner Project. Na základe znaleckého posudku č. 2/2018 vypracovaného znalcom z odboru strojárstva, žalovaný poukázal žalobcovi poistné plnenie vo výške 122 701,50 eura, ktoré pozostávalo z nákladov na opravu 2 ks výmenníkov v sume 60 242 eur pre výmenník objemu 401,1 L a 62 459,50 eura pre výmenník objemu 541,9 L v celkovej čiastke 122 701,50 eura - 1 124 eur ako

šrotovné. Žalobca si žalobou uplatnil nárok na zaplatenie 151 847,50 eura, ktorý pozostáva z čiastky 150 574,50 eura, ako rozdielu medzi poskytnutým poistným plnením a všeobecnou hodnotou majetku určenou znaleckým posudkom v celkovej výške 1 129 eur a nákladov na služby mediátora vo výške 144 eur. Žalovaný v konaní namietal, že nárok uplatnený žalobcom bol podaný na súde oneskorene a považuje ho za premlčaný.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že sa musel vysporiadať s námietkou premlčania vznesenou žalovaným, pričom sa v plnom rozsahu s touto námietkou stotožnil. K škodovej udalosti došlo dňa 7. marca 2016, kedy nákladné vozidlo LIAZ povinne zmluvne poistené u žalovaného narazilo do 3 ks chladiacich výmenníkov. Bolo nepochybné, že žalobca sa týmto dňom dozvedel, že mu vznikla škoda, resp. došlo k škodovej udalosti a kto za ňu zodpovedá - žalovaný ako poisťovňa, u ktorej mal prevádzkovateľ vozidla p. C. O. uzatvorené povinné zmluvné poistenie. Dňa 13. mája 2016 spoločnosť TITTL Thermo King s.r.o. vykonala obhliadku poškodených zariadení, o čom vystavila žalobcovi rukou písaný doklad na samoprepisovacom papieri. Mailom zo dňa 22. júna 2016 požiadal zástupca žalobcu p. V. pána E. za spoločnosť TITTL Thermo King s.r.o. o doloženie čitateľného prepisu montážneho listu zo dňa 13. mája 2016. Súd považoval za začiatok plynutia premlčacej doby práve dátum dňa 13. máj 2016, kedy bola vykonaná obhliadka poškodených zariadení, žalobca mal o obhliadke vedomosť, sám si ju objednal e-mailom, pričom súd nepochyboval, že na obhliadke bol aj zástupca žalobcu, ktorý obhliadku umožnil vykonať a bol vystavený montážny list, ktorého kópiu dostal žalobca. Týmto dňom bol žalobca teda informovaný, že mu vznikla aj reálna škoda.

4. Konajúci súd uviedol, že z výpovede svedka p. E. vyplynulo, že obhliadky boli vykonané trikrát - prvotná obhliadka, natlakovanie systému a kontrola tesnosti. Súd mal za zrejmé, že žalobca o obhliadkach vedel a vykonaním obhliadky musel mať vedomosť, že mu skutočne vznikla kvantifikovateľná škoda aj s možným finančným určením. Výsledkom obhliadky totiž mohol byť aj záver, že nedošlo ku škode vyčísliteľnej peniazmi, čo však považoval súd pri strete nákladného vozidla s výmenníkmi za takmer nemožné. Radikálnejšou úvahou mohol súd dospieť aj k záveru, že začiatok premlčacej doby v tomto prípade začal plynúť už momentom vzniku škodovej udalosti, teda 7. marca 2016. Žalobca, ako podnikateľ mal vedomosť o hodnote výmenníkov, či už časovej, alebo nadobúdacej a vedel aspoň v hrubých rysoch, aká škoda mu vznikla nárazom nákladného auta. Súd sa nemohol stotožniť s tvrdením žalobcu ohľadom nedôvodnosti vznesenej námietky premlčania, ktorého obrana spočívala v tom, že montážny list ako výsledok obhliadky bol nečitateľný a premlčacia doba mala začať plynúť až vtedy, keď mu bol doručený prepis tohto montážneho listu, teda dňa 30. júna 2016. Žalobca tvrdil, že až doručením tohto listu bolo možné ustáliť predpokladaný rozsah škody. Je pravdou, že rukou písaný montážny list je horšie čitateľný, avšak pre vedomosť, že žalobcovi reálne vznikla škoda, že je výmenník poškodený a má únik tlaku, že sú poškodené lamely a potrubia, že ďalší výmenník má poškodené potrubie, je postačujúci. Súd tvrdil, že žalobca mal vedomosť o vzniku vyčísliteľnej škody už v čase vykonania obhliadky dňa 13. mája 2016, kedy aj začala plynúť dvojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 13. mája 2018. Žaloba bola na súd doručená dňa 26. júna 2018, teda po uplynutí premlčacej doby. Súd poukázal na fakt, že práve z e-mailu zo dňa 22. júna 2016 od zástupcu žalobcu p. V. p. E. vyplývalo, že žalobca vedel o približnom rozsahu škody, nakoľko p. E. požiadal už o kalkuláciu celkových nákladov na opravu (podrobný rozpis materiálu, náhradných dielov, ako aj rozsah prác), takže o vzniku kvantifikovateľnej škody preukázateľne vedel najneskôr 22. júna 2016. Ak by súd teda uvažoval o začiatku plynutia premlčacej doby až od tohto momentu, teda dňa 22. júna 2018, zákonná premlčacia doba by uplynula dňa 22. júna 2018, taktiež pred dátumom podania žaloby na súd, teda dňa 26. júna 2018. Súd sa taktiež nemohol stotožniť s namietaným rozporom vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi. Žalovaný mal účelovo predlžovať šetrenie poistnej udalosti s cieľom vyhnúť sa vyplateniu plnenia. Žalobca mal pri šetrení poistnej udalosti postupovať podľa pokynov žalovaného, nijakým spôsobom nezavinil uplynutie premlčacej doby. Je pravdou, že žalobca nebol pri šetrení pasívny, podnikal viaceré proaktívne kroky k ukončeniu šetrenia poistnej udalosti. Avšak, podľa názoru súdu prvej inštancie nemožno v konaní žalovaného v tomto prípade konštatovať, že by vznesenie námietky premlčania mohlo byť charakterizované ako zneužitie práva v neprospech žalobcu.

5. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd, napadnutým uznesením zo dňa 28.

septembra 2022 č. k. 3Cob/202/2021-475 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj celého obsahu spisového materiálu zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné. V konaní sa žalobca domáhal od žalovaného zaplattenia žalovanej istiny titulom spôsobenia škody prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný vzniesol námietku premĺčania z dôvodu uplynutia dvojročnej subjektívnej doby podľa § 106 ods. 1 OZ. Podľa ustanovenia § 106 OZ, právo na náhradu škody sa premĺči za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Občiansky zákonník v citovanom ustanovení viaže premĺčanie práva uplynutím subjektívnej dvojročnej premĺčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a) o škode (nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej, alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti, či s protiprávnym konaním; b) o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, t.j. o zodpovedajúcom subjekte. Začiatok plynutia subjektívnej premĺčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode (Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 82/2009).

7. Krajský súd v Bratislave zdôraznil, že podľa súdu prvej inštancie dňa 7. marca 2016 došlo k škodovej udalosti, a to nárazom auta poisteného u žalovaného do 3 ks chladiacich výmenníkov, pričom žalobca sa týmto dňom dozvedel o vzniku škody. Dňa 13. mája 2016 bola vykonaná obhliadka poškodených zariadení, o čom spoločnosť TITTL Thermo King s.r.o. vystavila žalobcovi rukou písaný doklad. Súd prvej inštancie považoval za začiatok plynutia dvojročnej premĺčacej doby práve dátum 13. máj 2016, kedy mal žalobca vedomosť o vzniku vyčísľiteľnej škody už v čase vykonania obhliadky dňa 13. mája 2016, pričom žaloba bola doručená dňa 26. júna 2018.

8. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, keď začiatok plynutia dvojročnej premĺčacej doby ustálil na dátum 13. mája 2016. Podľa odvolacieho súdu a vzhľadom na to, že plynutie subjektívnej dvojročnej premĺčacej doby sa viaže aj na podmienku vedomosti poškodeného o škode, ako o určitej majetkovej, alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčísliť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde, pričom táto vedomosť u žalobcu preukázateľne nastala dňa 30. júna 2018 - priloženého čitateľného montážneho listu, ako prílohou k listu spoločnosti TITTL Thermo King s.r.o. žalobcovi, kedy bolo možné ustáliť rozsah nároku žalobcu a to, v akom rozsahu sú výmenníky opraviteľné, resp. poškodené. Až týmto momentom bolo podľa odvolacieho súdu možné škodu objektivizovať v takom rozsahu, aby mohla byť jej výška uplatniteľná u žalovaného a prípadne v konaní pred súdom.

9. Odvolací súd dal do pozornosti súdu prvej inštancie skutočnosť, že na základe zmluvy o predaji podniku zo dňa 17. decembra 2021 došlo s účinnosťou ku dňu 19. decembra 2021 k prevodu podniku zo spoločnosti Generali Poist'ovňa, a.s., IČO: 35 709 332, so sídlom: Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, na spoločnosť Generali Česká pojišťovna a.s., IČO: 45 272 956, so sídlom Spálená 75/16, Nové Město, 110 00 Praha 1. V súvislosti s uzavretím zmluvy o predaji podniku bol priradený prevedený podnik organizačnej zložke prostredníctvom, ktorej Generali Česká pojišťovna a.s. podniká v Slovenskej republike, teda organizačnej zložke s názvom Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, IČO: 54 228 573, so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I oddiel Po, vložka. č. 8774/B.

10. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č.l. 512 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f) CSP teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to vadou spočívajúcou v nesprávnom postupe odvolacieho súdu týkajúcom sa vykonávania dokazovania a hodnotenia dôkazov v odvolacom konaní.

11. Z odôvodnenia rozsudkov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je podľa dovolateľa zrejmé, že rozhodujúcou okolnosťou pre rozhodnutie vo veci samej bola skutková otázka týkajúca sa toho, kedy začala žalobcovi plynúť premlčacia doba. Táto otázka bola medzi stranami sporná. Súd prvej inštancie po vyhodnotení vykonaných dôkazov, najmä oboznámením sa s originálom montážneho listu zo dňa 13. mája 2016, dospel ku skutkovému záveru, že žalobca sa o rozsahu škody dozvedel týmto momentom (ak nie už dňa 7. marca 2016). Odvolací súd sa od tohto skutkového záveru odchýlil, považujúc ho za nesprávny (bod 10. odôvodnenia jeho uznesenia) a majúc za to, že k začatiu plynutia premlčacej doby u žalobcu mohlo dôjsť až 30. júna 2016, kedy bol žalobcovi predložený na počítači písaný montážny list (išlo len o prepis ručne písaného montážneho listu zo dňa 13. mája 2016).

12. Dovolateľ v týchto súvislostiach ďalej uviedol, že súdu prvej inštancie bol zo strany žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 9. septembra 2020 predložený originál montážneho listu zo dňa 13. mája 2016. Tento originál montážneho listu ale nebol založený do súdneho spisu, ale súd, po tom, čo doň nahliadol, vrátil ho právnenému zástupcu žalobcu. Uvedené vyplýva zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 9. septembra 2020 (strana 6 zápisnice). V súdnom spise, ktorý bol predložený odvolaciemu súdu sa tak nachádzal len nekvalitný sken, resp. nekvalitná fotokópia tohto rukou písaného montážneho listu, nie jeho originál. Súd prvej inštancie teda vykonal dokazovanie oboznámením sa a nahliadnutím do originálu montážneho listu zo dňa 13. mája 2016. Odvolací súd teda dospel k odlišným skutkovým záverom bez toho, aby sa oboznámil s originálom montážneho listu zo dňa 13. mája 2016. K týmto odlišným skutkovým záverom zároveň dospel odvolací súd bez toho, aby uskutočnil pojednávanie.

13. Dovolateľ poukázal na to, že právo odvolacieho súdu vykonávať dokazovanie slúži odvolaciemu súdu na to, aby mohol preveriť správnosť skutkových zistení a skutkového záveru súdu prvej inštancie, pretože odvolací súd tak svojou činnosťou nadväzuje na konanie pred súdom prvej inštancie a v prípade, že opakuje, alebo doplní dokazovanie, nie je viazaný skutkovým stavom zisteným prvoinstančným súdom a môže sám zistiť skutkový podklad pre svoje rozhodnutie. Odvolací súd je pri svojom rozhodovaní vždy povinný vychádzať z dvoch typov poznatkov, a to jednak z poznatkov skutkových, a jednak z poznatkov právnych. Obidva sú pre rozhodnutie odvolacieho súdu rovnako podstatné a možnú chybu prvoinstančného súdu v skutkových zisťeniach a úvahách alebo v nekorektnosti právneho vyhodnotenia situácie, vo väčšine prípadov je možné napraviť práve odvolacím súdom na nariadenom pojednávaní. Táto povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť.

14. Odvolací súd však podľa dovolateľa pojednávanie a ani opakované dokazovanie v danej veci nevykonával. Takýmto postupom odvolací súd porušil ust. § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP, ako aj odoprel dovolateľovi účasť na pojednávaní podľa § 385 ods. 1 CSP (a teda aj realizáciu všetkých jeho procesných práv spojených s vykonaním opakovaného dokazovania - vrátane práva na prerokovanie jeho veci verejne a tiež jeho práva vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR). Uvedené znamená, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. c) CSP) a teda aj k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

15. Dovolateľ taktiež uviedol, že sa až z rozhodnutia odvolacieho súdu dozvedel, že odvolací súd dospel na základe dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie k iným skutkovým zisteniam (moment kedy žalobcovi začala plynúť subjektívna premlčacia doba) než súd prvej inštancie. V tomto štádiu dovolateľ už nemal možnosť zaujať k uvedeným skutkovým zisteniam stanoviská, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie, alebo aspoň spochybnenie a vyjadrovať sa aj k ich právnej relevantnosti vo vzťahu k predmetu konania. Znemožnenie realizácie procesných práv dovolateľa, ako strany sporu v takomto prípade je prakticky dôsledkom nerešpektovania ústavného princípu dvojinstančnosti civilného sporového konania odvolacím súdom, lebo sporovej strane konania odopiera možnosť prieskumu správnosti nových, popřípade iných skutkových zistení.

16. Dovolateľ zároveň uviedol, že odvolací súd sa nevyjadril k obsahu, resp. čitateľnosti montážneho listu zo dňa 13. mája 2016 a jeho vplyvu na začatie plynutia premlčacej doby a ani sa nevysporiadal s pomerne obsiahlou argumentáciou dovolateľa v jeho vyjadrení zo dňa 13. októbra 2020. Toto vyjadrenie je nepochybne súčasťou súdneho spisu (s ktorým sa podľa svojho konštatovania odvolací súd oboznámil), pričom v tomto vyjadrení sa dovolateľ podrobne na štyroch stranách venoval argumentácii ohľadne posúdenia skutkového stavu a teda, od kedy žalobcovi začala plynúť premlčacia doba. V predmetnom vyjadrení sa dovolateľ podrobne vyjadroval aj k otázke vierohodnosti fotokópie montážneho listu zo dňa 13. mája 2016, včasnosti jeho predloženia žalobcom ako dôkazu v rámci konania pred súdom prvej inštancie /ktorý bol do súdneho spisu založený až po tom, čo súd prvej inštancie vyslovil svoje predbežné právne posúdenie (teda po tom, čo strany mali označiť, resp. predložiť dôkazy - § 153 a 167 CSP)/, ako aj konaniu žalobcu po obdržaní tohto montážneho listu (s ohľadom na hodnotenie jeho vedomosti o vzniknutej škode) a pod. Táto podrobná argumentácia dovolateľa ostala zo strany odvolacieho súdu absolútne nepovšimnutá, pričom odvolací súd sa s ňou podľa dovolateľa vysporiadať mal ak začiatok plynutia premlčacej doby plánoval spojiť s prepisom montážneho listu zo dňa 30. júna 2018. Uvedená okolnosť podľa dovolateľa iba potvrdzuje arbitrárnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

17. Preto dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a aby rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania.

18. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu poukázal na právnu úpravu dovolania vyplývajúcu z ust. § 419 CSP s odkazom na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/241/2019 zo dňa 29. apríla 2020, 8Cdo/241/2019 zo dňa 23. septembra 2020 a sp. zn. 6Cdo/160/2017 zo dňa 28. februára 2018.

19. Z uvedených rozhodnutí je podľa žalobcu zrejmé, že napadnuté odvolacie rozhodnutie ani konanie, ktoré mu predchádzalo, nevykazuje žiadne osobitosti, na základe ktorých by sa mal dovolací súd odchýliť od svojej existujúcej rozhodovacej činnosti a predovšetkým od znenia CSP, ktoré upravuje prípustnosť dovolania podľa § 420 len vo vzťahu k meritórnym rozhodnutiam alebo rozhodnutiam, ktorými sa konanie končí. Napadnuté odvolacie rozhodnutie takúto podmienku nespĺňa.

20. Navyše, žalobca zdôraznil, že súd prvej inštancie je v prípade zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a jej vrátenia na ďalšie konanie odvolacím súdom v zmysle § 391 ods. 2 CSP viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, a nie jeho hodnotením skutkových okolností (t.j. skutkovými závermi). Ak dôjde k zmene zisteného skutkového stavu, súd nižšej inštancie nie je povinný riadiť sa (právnym) názorom súdu vyššej inštancie. Ako uviedol Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 26Cdo/896/2003, cit. „V konaní na súde nižšej inštancie, ktoré nasleduje po zrušení jeho rozhodnutia, sa však môže zistený skutkový stav veci zmeniť. Nie je napríklad vylúčené, že súd nižšej inštancie vykoná aj ďalšie dôkazy, na základe ktorých zistí také skutkové okolnosti, pri ktorých pôvodne aplikovaná právna norma už neprichádza do úvahy. Za takýchto okolností je nemysliteľné, aby bol súd nižšej inštancie viazaný takým právnym názorom, ktorý súd vyššej inštancie vyjadril vo vzťahu k pôvodne zistenému skutkovému stavu veci. Naopak, je povinnosťou súdu nižšej inštancie, aby samostatne posúdil novo zistený skutkový stav vecí“.

21. V tejto súvislosti žalobca uviedol, že odvolací súd v bode 11. napadnutého odvolacieho rozhodnutia zaviazal súd prvej inštancie vysporiadať sa s uvedenými okolnosťami v ďalšom konaní, posúdiť dôvodnosť podanej žaloby a vykonať navrhnuté dokazovanie v súlade s relevantnými ustanoveniami CSP, t.j. ďalej vo veci konať a rozhodnúť, zohľadňujúc zistený skutkový stav. Nie je preto zrejmé, prečo by s ohľadom na odvolacie rozhodnutie mal byť vylúčený možný úspech žalovanej v ďalšom konaní v podobe zamietnutia žaloby, nakoľko vo vzťahu k dôvodnosti nároku žalobcu odvolací súd nevyslovil žiaden právny názor, ktorý by bol pre súd prvej inštancie právne záväzný.

22. Vzhľadom na uvedené považuje žalobca podané dovolanie za neprípustné a navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

23. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

24. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (porovnaj 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021).

25. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu, ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

26. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP).

27. V danom prípade žalovaný namieta, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP, a to v nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu týkajúcom sa vykonávania dokazovania a hodnotenia dôkazov v odvolacom konaní.

28. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP.

29. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

30. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

31. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo, alebo nedošlo.

32. Žalovaný dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na judikát č. 19/2017 uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov č. 3/2017, podľa ktorého (kasačné, procesné) uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd

rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení (uznesenie NS SR zo dňa 19. januára 2017 sp. zn. 3Cdo/236/2016).

33. Podľa právneho názoru najvyššieho súdu vyjadreného v označenom judikovanom rozhodnutí uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. V dôsledku kasácie rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátenia veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a súd prvej inštancie znovu o nej koná a rozhoduje. Tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (viď publikácia Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha, 2016, str. 1354 a 1355).

34. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie, nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. Zároveň je nutné podotknúť, že porovnaniu prípustnosti ústavnej sťažnosti voči kasačnému rozhodnutiu s prípustnosťou dovolania voči kasačnému rozhodnutiu s poukazom na judikatúru ÚS SR sp. zn. II. ÚS 105/2009 a III. ÚS 46/2013, nemohol dovolací súd vyhovieť, a to najmä na vyššie citovaný judikát č. 19/2017 uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov č. 3/2017, ktorý sa dotýka prípustnosti dovolania voči kasačnému rozhodnutiu, od ktorého záverov sa nie je dôvod v tomto spore odchyliť.

35. Napriek vyššie uvedeným záverom dovolací súd zdôrazňuje, že dovolacia námietka žalovaného ohľadom toho, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to vadou spočívajúcou v nesprávnom postupe odvolacieho súdu týkajúcom sa vykonávania dokazovania a hodnotenia dôkazov v odvolacom konaní, je nedôvodnou aj v zmysle uznesenia NS SR sp. zn. 6Cdo/212/2016, v zmysle ktorého „Neopodstatnenou je aj námietka dovolateľa o odlišnom hodnotení dôkazov odvolacím súdom, pretože k tomuto procesnému pochybeniu môže dôjsť len vtedy, ak by odvolací súd rozhodol potvrdzujúcim, resp. zmenšujúcim rozsudkom, čo sa však v danej veci nestalo”.

36. Napokon pre úplnosť dovolací súd uvádza, že vyhodnotenie vznesenej námietky premlčania je posudzovaním právnym, pričom uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. Zásada hospodárnosti konania vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ostatného dokazovania (viď R 29/1983, 3Cdo/187/2013, 7Cdo/305/2014). Aj koncepcia ustanovenia § 384 ods. 1 CSP počíta s tým, že odvolací súd dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (a nie právnym, ako v prípade posúdenia vznesenej námietky premlčania, pozn. dovolacieho súdu).

37. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, keďže prípustnosť dovolania žalovaného nie je daná podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) CSP odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

38. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP s dôrazom na skutočnosť, že žalobcovi žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.